సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

రిజిస్ట్రార్ ద్వారా బొంబాయి హైకోర్టు
వర్సెస్
శ్రీ ఉదయ్ సింగ్ S/O. గణపత్ రావ్ నాయక్ నింబాల్కర్ మరియు ఇతరులు
ఏప్రిల్ 9, 1997
[కె. రామస్వామి మరియు డి.పి. వాధ్వా, న్యాయమూర్తులు.]

సేవా చట్టం:

తొలగింపు – న్యాయ అధికారి – అక్రమ ఉపశమనం (illegal gratification) డిమాండ్ చేసినందుకు ఫిర్యాదు – రహస్య నివేదిక(కాన్ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టు)లో జిల్లా జడ్జి చేసిన ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు – కక్షిదారు మరియు న్యాయవాదుల ప్రకటనల ద్వారా తన వ్యాఖ్యలను రుజువు చేస్తున్న జిల్లా న్యాయమూర్తికి వ్యతిరేకంగా వినతి – సివిల్ జడ్జిపై క్రమశిక్షణా చర్యలకు ఆదేశించిన హైకోర్టు మరియు చివరికి అధికారిని సర్వీస్ నుండి తొలగించారు – రిట్ పిటిషన్ – డివిజన్ బెంచ్, జిల్లా జడ్జి అధికారి పట్ల పక్షపాతంతో వ్యవహరించారని పేర్కొంటూ తొలగింపు ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది – నిర్ణయం, జిల్లా జడ్జి అధికారిపై కక్షపూరితంగా వ్యవహరించారని చెప్పలేం – అధికార సంస్థ అయిన హైకోర్టు ముందు సాక్ష్యాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి – అధికారిపై ఆరోపణలు చేసిన అక్రమాలు రుజువయ్యాయి – పదవి నుండి తీసివేయడం అనే శిక్ష విధించడం సమర్థించబడింది – న్యాయ సమీక్ష.

బి.సి. చతుర్వేది vs యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా & ఇతరులు., [1995] 6 SCC 749 మరియు స్టేట్ ఆఫ్ తమిళనాడు vs. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం, [1996] 7 SCC 509, ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 9506/1996.

బాంబే హైకోర్టు రిట్ పిటిషన్ నెం.2210/1993 లో 26.4.96 తేదీ నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఉత్పన్నమైనది.

హరీష్ ఎన్. సాల్వే మరియు డి.ఎం. నర్గోల్కర్, అప్పిలెంట్ కోసం.

పి.ఎస్. లాంబాట్, ప్రతివాదుల కోసం.

కోర్టు ఈ కింది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది:

రిట్ పిటిషన్ నెం.2210/1993 లో 1996 ఏప్రిల్ 26న బాంబే హైకోర్టు, నాగ్పూర్ బెంచ్ డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు నుండి సర్టిఫికేట్ ద్వారా ఈ అప్పీల్ ఉద్భవించింది.

నాసిక్‌లో జూనియర్ డివిజన్ సివిల్ జడ్జిగా పనిచేస్తున్న సమయంలో, 1989 అక్టోబర్ 21న ఆయన ఒక దూత ద్వారా సివిల్ తొలగింపు వ్యవహారంలో ప్రతివాది శ్రీమతి కుందన్‌బెన్‌కు తనకు అనుకూలంగా తీర్పు ఇవ్వడానికి రూ.10,000 అక్రమ గ్రాటిఫికేషన్‌ను డిమాండ్ చేశారని ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఆమెకు ఆ సమాచారం అందగానే, తన న్యాయవాది శ్రీ సాతే గారికి ఫిర్యాదు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఆయన తరువాత, అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ అయిన శ్రీ పారఖ్ గారికి ఫిర్యాదు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ తరువాత, ఆయన జిల్లా గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ అయిన శ్రీ ఎన్.ఎ. గీతే గారికి ఫిర్యాదు చేసినట్లు ఆరోపణలు ఉన్నాయి. జిల్లా ప్రభుత్వ న్యాయవాది, ప్రతివాది అక్రమ గ్రాటిఫికేషన్ కోసం డిమాండ్ చేశారని జిల్లా న్యాయమూర్తికి తెలిపారు. దీని ఆధారంగా, జిల్లా న్యాయమూర్తి 1989-90 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన రహస్య నివేదికలలో ప్రతివాదిపై వ్యతిరేక వ్యాఖ్యలు చేశారు. ఇదే విషయం తెలుసుకున్న తరువాత, వ్యాజ్య ప్రతివాది ఆ వ్యాఖ్యలను తొలగించాలని హైకోర్టుకు విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆ తరువాత, హైకోర్టు జిల్లా న్యాయమూర్తిని, పైన న్యాయవాదుల సాక్ష్యం నమోదు చేసిన తర్వాత, ప్రతికూల వ్యాఖ్యానాలను నిరూపించమని ఆదేశించింది. తరువాత, వారి వాంగ్మూలాలు రికార్డు చేయబడ్డాయి. ఈ దశలో గమనించదగ్గ విషయం ఏమిటంటే, అప్పటికి ప్రతివాది ఏప్రిల్ 26, 1990 నాటి నోటిఫికేషన్ ద్వారా నాసిక్ నుండి బదిలీ చేయబడ్డాడు, కాని జిల్లా ప్రభుత్వ ప్లీడర్ మిస్టర్ గైట్ 1990 మే 4 న జిల్లా న్యాయమూర్తికి లేఖ పంపిన తేదీ నాటికి ఉపశమనం పొందలేదు. ముందుగా చెప్పబడిన ముగ్గురు వ్యక్తులు మరియు ఫిర్యాదు దారురాలు శ్రీమతి కుందన్‌బెన్ ల నుండి లిఖితపూర్వకంగా తీసుకున్న వాంగ్మూలాల ఆధారంగా, హైకోర్టు ప్రతివాదిపై వినయ చర్యల విచారణను ప్రారంభించింది. ఎంక్వైరీ అధికారి ప్రతివాదికి సరైన అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత విచారణ జరిపించి తన నివేదికను సమర్పించారు. ప్రతివాది మీద దాఖలు చేసిన ఆరోపణ ఇలా ఉంది :

> "1989 అక్టోబరు 22 న ఆదివారం ఉదయం 10 గంటల సమయంలో, మీ దూతల ద్వారా, నాసిక్‌లోని పంచవతి పోలీస్ చౌకీకి ఎదురుగా ఉన్న సర్దార్ చౌకీలోని ఇల్లు

> నంబర్ 4518లో నివసించే రెగ్యులర్ సివిల్ సూట్ నంబర్ 581/81 లోని ప్రతివాది శ్రీమతి కుందన్ కిషోర్ సోమయ్య (ఠక్కర్) నుండి, ఆ వ్యాజ్యం ఆమెకు అనుకూలంగా నిర్ణయించుకోవడానికి రూ.10,000 అక్రమ లాభం డిమాండ్ చేశారు మరియు ఇలా చేయడం ద్వారా, తీవ్రమైన అవినీతికి పాల్పడ్డారు."

విచారణ నివేదికను స్వీకరించి, దానిని పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, విచారణ అధికారి తీసుకున్న నిర్ణయంతో హైకోర్టు విభేదించింది మరియు విచారణ అధికారి చేరుకున్న ఫలితాలకు ఇది ఎలా భిన్నంగా ఉందో సూచిస్తూ దాని ప్రాధమిక తీర్మానాలను నమోదు చేసింది మరియు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

> "నాసిక్ విచారణ అధికారి నమోదు చేసిన ఈ స్టేట్మెంట్ల సంచిత దృక్పథాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, అనుకూలమైన తీర్పును ఇవ్వడానికి చట్టవిరుద్ధమైన సంతృప్తి డిమాండ్ విషయంలో నేరస్థుడి నేరాన్ని నిర్ధారించడానికి ఇవి సరిపోతాయని మేము భావించాము. అందువల్ల, సమగ్రత (చిత్తశుద్ధి) సందేహాస్పదంగా ఉంది మరియు న్యాయ క్రమశిక్షణను కొనసాగించడానికి శిక్షాత్మక చర్య తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.
>
> ఇందుకు ముందు పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా, విచారణాధికారి తన తీర్పులో న్యాయపరమైన దృక్పథంతో పత్రాలనూ, ఆధారాలనూ పరిశీలించలేదని మేము భావిస్తున్నాము. అందువల్ల, ఆయన తీర్పుతో మేము ఏకీభవించడం లేదు."

దీని ప్రకారం, నేరస్థుడైన అధికారి, ప్రతివాది తన వివరణను సమర్పించడానికి అవకాశం ఇవ్వబడింది. ప్రతివాది తన వివరణను సమర్పించారు, దానిని పరిశీలించిన తరువాత, హైకోర్టు యొక్క శిక్షణా సమితి తన 1993 జులై 31 నాటి కార్యక్రమాల ద్వారా తొలగింపుకు సిఫార్సు చేసింది మరియు ప్రభుత్వం రికార్డు మరియు హైకోర్టు యొక్క సిఫార్సులను పరిశీలించిన తరువాత ఈ క్రింది ముగింపుకు వచ్చింది:

> "ఇక, బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తులు, వీరిద్దరే శిక్షణాధికార సంస్థ, విచారణాధికారి నివేదిక మరియు ఆధారాలను పరిశీలించిన తరువాత, విచారణాధికారి తీర్పుతో ఏకీభవించలేదని నిర్ణయించుకున్నారు.

> ఇదే విధంగా, ఆ తరువాత, బొంబాయి హైకోర్టు యొక్క ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తులు, శ్రీ నాయక్ నింబల్కర్ క్రమశిక్షణ అధికార సంస్థ అయినందు వలన, ఆయనపై ఉద్యోగం నుండి తొలగించే శిక్ష విధించకూడదు అని చూపించడానికి కారణం చూపించమని ఆయనకు కారణం చూపించు నోటీసు ఇచ్చారు.
>
> ఇక, ఈ శ్రీ నాయక్ నింబాలకర్ చూపించిన కారణాలను పరిశీలించిన తరువాత, శ్రీ నాయక్ నింబాలకర్ పై శిక్ష విధించాలని ఆయనను సర్వీస్ నుండి తొలగించాలని, శిక్ష విధించాలని శిక్షాధికార సంస్థ ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేసింది.
>
> ఇకపై, విచారణాధికారి నివేదిక మరియు తీర్పు, శ్రీ నాయక్ నింబాలకర్ చూపించిన కారణాలు, బాంబే హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తుల సిఫార్సులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం, బాంబే హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తుల సిఫార్సును ఆమోదించాలని నిర్ణయించింది, దీని ద్వారా శ్రీ నాయక్ నింబల్కార్ ను సర్వీసు నుండి తొలగించే శిక్ష విధించబడుతుంది."

ఆ ఉద్యోగ విరమణ ఉత్తర్వును ప్రశ్నిస్తూ, ప్రతివాది హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన వివిధ తీర్పులను పరిశీలించిన తరువాత, డివిజన్ బెంచ్ జిల్లా న్యాయమూర్తి ప్రతివాదిపై పక్షపాతం చూపించారని నిర్ణయించింది. అతను ముగ్గురు సాక్షులు, న్యాయవాదులు మరియు ఫిర్యాదుదారుల సాక్ష్యాలను నమోదు చేశాడు. ఆ విషయమే ప్రతివాదిపై చర్య తీసుకోవడానికి పునాది వేసింది. రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న పరిస్థితులు అనుకూలమైన తీర్పును ఇవ్వడానికి చట్టవిరుద్ధమైన సంతృప్తిని డిమాండ్ చేయడానికి ప్రతివాది అవినీతి ఉద్దేశ్యంతో ప్రవర్తించాడనే నిర్ధారణకు ఏ సహేతుకమైన వ్యక్తి చేరుకోలేదని సూచిస్తున్నాయి. హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ప్రతివాదిని కొట్టివేస్తూ ఉండటం వల్ల, స్పష్టమైన చట్టపరమైన లోపం కారణంగా దానిలో తప్పు ఉంది, దానిని సవరించాల్సిన అవసరం ఉంది. దాని ప్రకారం, తొలగింపు చేసిన ఆదేశాన్ని కొట్టివేశారు. అందుచేత, ధృవీకరణ పత్రం ద్వారా ఈ అప్పీలు.

డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టపరంగా సరైనది కాదని అప్పీలుదారుల తరఫున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ హరీష్ సాల్వే వాదించారు. న్యాయ సమీక్షలో న్యాయస్థానం సాక్షుల

సాక్ష్యాలను పునఃపరిశీలించదు మరియు దాని స్వంత నిర్ధారణకు చేరుకోదు. రికార్డులో ఉన్న ఆధారాల ఆధారంగా, ఒక సహేతుకమైన వ్యక్తి అధికారిక విధుల నిర్వహణకు అక్రమ లాభాన్ని డిమాండ్ చేయడంలో ప్రతివాది అవినీతి ప్రేరణతో పనిచేశాడా అనే తీర్మానానికి వస్తాడా లేదా అనే విషయాన్ని కోర్టు పరిశీలించి ఉండవచ్చు; అందువల్ల, హైకోర్టు దాని న్యాయ సమీక్ష పరిధిని అతిక్రమించింది మరియు చేరుకున్న ముగింపును న్యాయ సూత్రాలు లేదా ఈ కోర్టు వేసిన ఏ న్యాయం ఆధారంగానూ సమర్థించలేము. మరోవైపు, ప్రతివాది తరపున హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ లాంబాట్, రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా, ప్రతివాది ఏదైనా దుష్ప్రవర్తనకు పాల్పడ్డారని, అంటే, చట్టవిరుద్ధమైన గ్రాటిఫికేషన్ ని కోరినట్లు ఎటువంటి సహేతుకమైన వ్యక్తి నిర్ధారణకు రాలేదని వాదించారు. ఆ తరువాత న్యాయవాదులు మరియు ఫిర్యాదుదారుడి నుండి వచ్చిన వాంగ్మూలాలు జిల్లా న్యాయమూర్తి చేసిన ప్రతికూల వ్యాఖ్యానాలను నేటికీ నిలబెట్టేందుకు జిల్లా న్యాయమూర్తి చేసిన కేవలం పరువు కాపాడుకునే ప్రయత్నమే అని తెలియజేస్తున్నాయి. ప్రతివాది వాదనలు రికార్డులో చూపించినప్పుడు, శిక్షణా కమిటీ వాటిని ఈ కోణం నుండి పరిగణించలేదు. వాటి ఆధారంగా ప్రతివాది మీద క్రమశిక్షణా చర్య తీసుకోవడానికి వీలుపడవు.

ఇరుపక్షాల వాదనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్న దృక్పథం చట్టపరంగా స్థిరంగా ఉందా? అనే ప్రశ్న పరిశీలనకు వస్తుంది. న్యాయపరమైన సమీక్ష యొక్క స్వభావం విషయంలో, మొత్తం కేసు చట్టాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ న్యాయస్థానంలోని ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం ఇటీవల బి.సి. చతుర్వేది vs భారత యూనియన్ & ఇతరులు, (1995) 6 SCC 749 కేసులో దాని పరిధిని పరిశీలించింది, దానిలో 12, 14 మరియు 15 పేరాలలో మొత్తం కేసు చట్టాలు ఇలా సంగ్రహించబడ్డాయి:

> "12. న్యాయ పరిశీలన అనేది నిర్ణయంపై పునఃపరిశీలన కాదు, నిర్ణయం తీసుకునే పద్ధతిని సమీక్షించే ప్రక్రియ. న్యాయ పరిశీలన అనేది వ్యక్తికి న్యాయమైన చికిత్స లభించేలా చూడటానికి ఉద్దేశించబడింది కానీ, అధికార సంస్థ చేరుకున్న నిర్ణయం న్యాయస్థానం దృష్టిలో తప్పనిసరిగా సరైనదే అని నిర్ధారించడానికి కాదు. పబ్లిక్ సర్వెంట్ పై అవినీతి ఆరోపణలపై విచారణ జరిపినప్పుడు, విచారణ నిర్వహించే అధికారం కలిగిన అధికారి ద్వారా నిర్వహించబడిందా లేదా సహజ న్యాయ నియమాలు పాటించబడ్డాయా అనే దానిని నిర్ణయించే బాధ్యత కోర్టు/ట్రిబ్యునల్‌పై ఉంటుంది. ఎంక్వైరీ నిర్వహించే అధికారానికి న్యాయపరిధి, అధికారం మరియు అంతిమ తీర్పుకు చేరుకునే అధికారం

ఉంటుంది, ఆ తీర్పులు లేదా ముగింపులు కొంత ఆధారాలపైనా ఆధారపడి ఉంటాయా లేదా అనేది ప్రశ్న కాదు. కానీ ఆ ఫలితం కొన్ని ఆధారాల ఆధారంగా ఉండాలి. ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ యొక్క సాంకేతిక నియమాలు లేదా వాస్తవం యొక్క రుజువు లేదా అందులో నిర్వచించిన సాక్ష్యం, క్రమశిక్షణా చర్యలకు వర్తించవు. అధికారం ఆ సాక్ష్యాన్ని అంగీకరించినప్పుడు మరియు దాని నుండి నిర్ధారణకు మద్దతు లభించినప్పుడు, క్రమశిక్షణా అధికారికి నేరస్థుడైన అధికారి ఆరోపణకు దోషి అని నిర్ధారించే హక్కు ఉంటుంది. న్యాయ సమీక్ష అధికారంలో న్యాయస్థానం/ట్రైబ్యునల్ పునరాలోకన అధికార సంస్థగా పనిచేయదు, తద్వారా సాక్ష్యాలను తిరిగి పరిశీలించి, సాక్ష్యాలపై తన స్వతంత్ర ఫలితాలకు చేరుకోదు. అధికార సంస్థ, నిబంధనలకు విరుద్ధంగా గాని, (లేదా) విచారణ నిర్వహించే పద్ధతిని నిర్దేశించే చట్టబద్ధ నిబంధనలను ఉల్లంఘించి గాని, అధికారాలు కార్యకలాపాలు నిర్వహించినప్పుడు; లేదా, శిక్షాధికారి చేసిన ముగింపు లేదా తీర్పు ఎటువంటి ఆధారాలపైనా ఆధారపడనిదిగా ఉంటే, న్యాయస్థానం/ట్రిబ్యునల్ జోక్యం చేసుకోవచ్చు. ఏదైనా కారణం చూపించినా వ్యక్తి కూడా చేరుకోలేని తీర్పు లేదా ఫలితాలకు న్యాయస్థానం/ట్రైబ్యునల్ వచ్చి ఉంటే, ఆ తీర్పు లేదా ఫలితాలను న్యాయస్థానం/ట్రైబ్యునల్ పరిశీలించి, ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలకు అనుగుణంగా ఉపశమనం అందించేలా మార్చవచ్చు.

14. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా vs S.L. అబ్బాస్, [1993] 4 ఎస్. సి. సి. 357 బదిలీ ఉత్తర్వులో ట్రిబ్యునల్ జోక్యం చేసుకున్నప్పుడు, ఈ న్యాయస్థానం ట్రిబ్యునల్ తన సొంత తీర్పును బదిలీ యొక్క నిజమైన ఉత్తర్వుకు ప్రత్యామ్నాయం చేయగల అప్పీలేట్ అథారిటీ కాదని పేర్కొంది. అటువంటి పరిస్థితులలో, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి బదిలీ ఆదేశాలలో ట్రిబ్యునల్ జోక్యం చేసుకోదు. అడ్మినిస్ట్రేటర్ ఆఫ్ దాద్రా & నగర్ హవేలీ వర్సెస్ హెచ్. పి. వోరా, (1993) Supp. 1 ఎస్ సి సి 551 కేసులో, నిర్వాహక ట్రిబ్యునల్ అప్పీలు పరిశీలించే అధికారం కలిగి ఉండదని, మరియు పబ్లిక్ సర్వెంట్ యొక్క సామర్థ్య పరీక్షను సమర్థత బార్ క్లియర్ చేయడానికి సంబంధించి అధికారుల పాత్రను స్వాధీనం చేసుకోలేదని తీర్పు చెప్పబడింది. ఇటీవలే, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా vs ఎస్. సమరేంద్ర కిషోర్ ఎండో (1994) 2 S.C.C. 537 కేసులో, న్యాయమూర్తులు బి.పి. జీవన్ రెడ్డి మరియు బి.ఎల్. హన్సారియాతో కూడిన ధర్మాసనం ట్రిబ్యునల్

ఉత్తర్వును పరిశీలించింది. ఆ ఉత్తర్వులో ఋజువులు లేవని, ఆ ఆధారాలు లేవని చెబుతూ ఆరోపణలను కొట్టివేసింది. న్యాయపరమైన సమీక్షాధికారాన్ని వినియోగిస్తున్నప్పుడు ట్రిబ్యునల్‌కు సాక్ష్యాలను పరిశీలించి, వాటిని స్వంత నిర్ణయాలతో భర్తీ చేసే అధికారం లేదని తీర్పు చెప్పింది. అందువల్ల, ట్రైబ్యునల్ విచారణాధికార సంస్థ / పరిహార మండలి వారి తీర్పులకు బదులుగా తన స్వంత వాస్తవాల నిష్కర్షలను స్థాపించడానికి సాక్ష్యాల మూల్యాంకన చేపట్టలేదని స్పష్టంగా ఉంటుంది.

15. అందువల్ల, ఆపీలుదారుడు తన తెలిసిన ఆదాయ వనరులకు మించి ఆస్తిని కలిగి ఉన్నాడా లేదా అనే ప్రశ్నలోకి వెళ్లడం కష్టం. క్రమశిక్షణా అధికారం మరియు విచారణ అధికారి యొక్క ఫలితాలు విచారణ సమయంలో సేకరించిన సాక్ష్యాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి. అప్పీలుదారుడు తనకు తెలిసిన ఆదాయ వనరు నుండి సంతృప్తికరంగా లెక్కించిన ఆస్తుల కంటే 30,000 రూపాయలు ఎక్కువ కలిగి ఉన్నాడని వారు కనుగొన్నారు. అతను తన భార్యకు స్త్రీ ధనంగా మరియు తన పిల్లలకు వారి పుట్టినరోజుల సందర్భంగా ఇచ్చినట్లు చెప్పబడిన బహుమతులు నమ్మశక్యంగా లేవని తీర్పు వచ్చింది. ఆ నిర్ణయానికి రావడం శిక్షణాధికార పరిధిలోనే ఉంటుంది. ఆ దిశగా ఆధారాలు ఉన్నాయి."

జరిమానాలు విధించే స్వభావంపై చట్టం, దానిని 18వ పేరాలో ఇలా సంగ్రహించారు:

"పైన పేర్కొన్న చట్టపరమైన స్థితిని సమీక్షించడం ద్వారా క్రమశిక్షణా అధికారం, అప్పీల్ చేసినప్పుడు అప్పీలేట్ అథారిటీ, వాస్తవాలను కనుగొనే అధికారులు, క్రమశిక్షణను కొనసాగించే ఉద్దేశ్యంతో సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే ప్రత్యేక అధికారం కలిగి ఉంటారని నిర్ధారిస్తుంది. వారు అవినీతి తీవ్రతను దృష్టిలో ఉంచుకుని, తగిన శిక్ష విధించే అధికారంతో పాటుపడింపబడ్డారు. న్యాయ పరిశీలన అధికారాన్ని వినియోగిస్తున్నప్పుడు, హైకోర్టు/ట్రైబ్యునల్ సాధారణంగా శిక్షపై తన స్వంత నిర్ణయాన్ని భర్తీ చేయలేవు మరియు వేరే ఏదైనా శిక్షను విధించలేవు. క్రమశిక్షణా అధికారం లేదా అప్పీలేట్ అథారిటీ విధించిన శిక్ష హైకోర్టు/ట్రిబ్యునల్ యొక్క మనస్సాక్షిని కదిలిస్తే, విధించిన జరిమానాను పునఃపరిశీలించమని క్రమశిక్షణా/అప్పీలేట్ అథారిటీని ఆదేశించడం లేదా వ్యాజ్యాన్ని తగ్గించడం ద్వారా ఇది ఉపశమనాన్ని తగిన విధంగా రూపొందిస్తుంది, ఇది

అసాధారణమైన మరియు అరుదైన సందర్భాల్లో, దానికి మద్దతుగా ఖచ్చితమైన కారణాలతో తగిన శిక్షను విధించవచ్చు."

ఇందుకు అనుగుణంగా, జరిమానా విధింపును రద్దు చేయడంలో ట్రిబ్యునల్ ఉత్తర్వు కొట్టివేయబడింది. తమిళనాడు రాష్ట్రం vs ఎస్. సుబ్రమణ్యం, [1996] 7 ఎస్.సి.సి. 509 కేసులో, న్యాయ పరిశీలన యొక్క పరిధిని, ముఖ్యంగా సాక్ష్యాల పునఃపరిశీలన సంబంధించి ఈ న్యాయస్థానం పరిశీలించింది మరియు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు చెప్పింది:

> "ట్రిబ్యునల్ వాది ఫిర్యాదుదారు యొక్క సాక్ష్యాన్ని పరిశీలించింది, అయితే వాది యొక్క సాక్ష్యం పరస్పర విరుద్ధంగా ఉందని తీర్పు చెప్పింది. అందువల్ల, అప్పీలుదారు ప్రతివాది అక్రమ గ్రాటిఫికేషన్ ను డిమాండ్ చేసి స్వీకరించాడని సంతృప్తికరంగా నిరూపించలేదని తీర్పు ఇచ్చింది. ట్రిబ్యునల్ ఫిర్యాదుదారుడి సాక్ష్యాలను పరిశీలించడంలో తడబడింది, పైన పేర్కొన్న ఆరోపణలను నిరూపించడానికి దానిపై ఆధారపడలేదు. ఆ ప్రాతిపదికన, అది తొలగింపు ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టింది. అందువల్ల ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్.
>
> ఈ విషయంలో ఒక్కటే ప్రశ్న ఉంది: ట్రిబ్యునల్ ఆధారాలను పరిశీలించి, ఆరోపణ సిద్ధం కాలేదని తనదైన ముగింపుకు వచ్చే నిర్ణయం తీసుకోవడంలో సరైనదేనా? ట్రిబ్యునల్ అప్పీలు కోర్టు కాదు. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద హైకోర్టుకు ఉన్న న్యాయ పరిశీలన అధికారాన్ని ఆర్టికల్ 323-A కింద కేంద్ర పరిపాలన ట్రిబ్యునల్ చట్టం ద్వారా తీసివేసి, అదే అధికారాన్ని ట్రిబ్యునల్‌కు అప్పగించారు. ఎంప్లాయీల సర్వీసు షరతులకు సంబంధించిన ఫిర్యాదులపై, ట్రిబ్యునల్‌కు ఆ అప్పీలు అధికార సంస్థ యొక్క పరిపాలనా చర్య యొక్క న్యాయ పరిశీలన అధికారం మాత్రమే ఉంటుందని, రికార్డులోని ఆధారాలను పరిశీలించి, ఆ ఆరోపణ నిరూపణ అయ్యిందా లేదా అని నిర్ణయించే అధికారం క్రమశిక్షణా అధికారంకే ఉంటుందని స్థిరపడిన చట్టం. శిస్తు చర్యల విచారణలకు సాంకేతిక నియమాలు వర్తించవని, సంబంధిత అధికార సంస్థ రికార్డులోని పరిశీలనకు పరిగణించాల్సి ఉంటుందని చట్టపరంగా స్థిరపడిన విషయమే. న్యాయ సమీక్షలో, న్యాయస్థానం లేదా ట్రైబ్యునల్ కు సాక్ష్యాలను పరిశీలించి స్వంత నిర్ణయానికి రావడానికి అధికారం లేదని నిర్ణయించబడిన చట్టం ఉంది. న్యాయ సమీక్ష అనేది

నిర్ణయంపై పెట్టుకునే పునఃపరిశీలన కాదు, నిర్ణయం తీసుకునే పద్ధతిపై చేసే సమీక్ష. అది నిందితుడికి న్యాయమైన చికిత్స లభించేలా చూడడానికే తప్ప, అధికార సంస్థ చేరుకున్న నిర్ణయం న్యాయస్థానం లేదా ట్రిబ్యునల్ దృష్టిలో తప్పనిసరిగా సరైనదే అని నిర్ధారించడానికి కాదు. అధికార సంస్థ సాక్ష్యాల ఆధారంగా తీర్మానం చేసినప్పుడు, ట్రైబ్యునల్ కు ఆ సాక్ష్యాలను పునః పరిశీలించే అధికారం ఉండదు మరియు ఆరోపణ యొక్క నిరూపణ పై దాని స్వంత నిష్కర్షణికి రాదు. న్యాయ పరిశీలన సమయంలో కోర్టు లేదా ట్రైబ్యునల్ పరిగణించే ఏకైక విషయం – తీర్పు రికార్డులోని ఆధారాలపై ఆధారపడిందా మరియు కనుగొన్న ఫలితాన్ని సమర్థిస్తోందా లేదా తీర్పుకు ఎటువంటి ఆధారాలు లేవా అనేదే. ఇదే ఈ న్యాయస్థానం యొక్క స్థిరమైన దృక్పథం. ఈ విషయాన్ని బి.సి. చతుర్వేది vs కేంద్ర ప్రభుత్వం, (1995) 6 S.C.C. 749, తమిళనాడు రాష్ట్రం vs టి. వి. వేణుగోపాలన్, [1994] 6 S.C.C. 302 (S.C.C. పేరా 7), భారతదేశం vs. ఉపేంద్ర సింగ్, (1994) 3 S.C.C. 357 (S.C.C. పేరా 6), తమిళనాడు ప్రభుత్వం vs ఎ. రాజాపండియన్, (1995) 1 S.C.C.. 216 (S.C.C. పేరా 4) మరియు బి.సి. చతుర్వేది vs కేంద్ర ప్రభుత్వం, (పేజీలు 759-60) కేసుల ద్వారా స్పష్టం చేయబడింది. స్థిరపడిన చట్టపరమైన స్థానాన్ని బట్టి, ట్రిబ్యునల్ సాక్ష్యాలను అంచనా వేయడంలో మరియు ఆరోపణ సిద్ధం కాలేదని తన స్వంత నిష్కర్షానికి వచ్చే విషయంలో తీవ్రమైన చట్టపరమైన తప్పును చేసింది. ఇందువల్ల, ట్రైబ్యునల్ తీర్పు ప్రత్యక్షంగా చట్టవిరుద్ధం అని మేము తీర్పు చెబుతున్నాము. ఆదేశం దాని ప్రకారం పక్కన పెట్టబడింది. ఓఏ/ టిపి/ డబ్ల్యు పి తొలగించబడింది."

ఈ రెండు తీర్పులు ఈ కేసులోని వివాదాన్ని పూర్తిగా పరిష్కరిస్తాయి.

తొలగింపు వ్యాజ్యంలో ప్రతివాది శ్రీమతి కుందన్బెన్ చేసిన ఫిర్యాదుకు అనుగుణంగా సాక్ష్యాలు నమోదు చేయబడినట్లు తెలుస్తోంది. ఫిర్యాదు చేసిన తేదీ మరియు 1992 లో విచారణాధికారి ఆధారాలను నమోదు చేసిన తేదీ మధ్య కాల వ్యత్యాసం ఉండటం వల్ల, ఆధారాలలో కొన్ని అస్పష్టతలు ఉండే అవకాశం ఉంది. కానీ, శిక్షణా ప్రక్రియలు నేర సంబంధ విచారణ కాదు. అందువల్ల, విచారణ యొక్క పరిధి నేర విచారణ నుండి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంటుంది, నేర విచారణలో ఆరోపణను సందిగ్ధం లేకుండా నిరూపించాల్సి ఉంటుంది. కానీ, శిక్షణా విచారణ విషయంలో, సాంకేతిక ఆధారాల నియమాలు వర్తించవు. "నిరూపణకు ఎటువంటి సందేహం లేకుండా ఉండే సూత్రం"

అపరాధం జరిగిందో లేదో నిర్ణయించుకోవడానికి, చాలా ఎక్కువ సంభావ్యత మరియు నమోదులో ఉన్న కొంత సమాచారం అవసరం. ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన వివిధ తీర్పులు నిర్దేశించిన పరీక్ష – నిందితుడు అవి దుష్ప్రవర్తన చేశాడని నిష్కర్షైన్నాడనికి రికార్డులో ఆధారాలు ఉన్నాయా మరియు కూడా, సహేతుకమైన వ్యక్తి, ఈ పరిస్థితుల్లో ఆ నిష్కర్షానికి రావడం సమంజసమా అని కూడా పరిశీలించడమే. అందువల్ల, ప్రశ్న ఏమిటంటే: రికార్డులోని ఆధారాల ఆధారంగా, అనుకూల తీర్పు ఇవ్వడానికి చట్టవిరుద్ధమైన సంతృప్తిని డిమాండ్ చేసే అవినీతి ఆరోపణ నిరూపించబడిందా? ఈ విషయంలో, బాధిత నిందితుడైన కుందన్‌బెన్, ఎవరిపై బహిష్కరణ డిక్రీని ఒక్కరిచే ప్రతివాది ఇచ్చారు, వారి సాక్ష్యం రికార్డులో ఉంది కాబట్టి, ఆరోపణ నిరూపించబడిందని సురక్షితమైన ముగింపుకు రావడం కష్టం అవుతుంది. కానీ ఆమె వైఖరి అనుమానస్పదంగా ఉంది. ఆమె వెంటనే తన న్యాయవాదికి ఫిర్యాదు చేసింది, ఆ న్యాయవాది సహాయక ప్రభుత్వ న్యాయవాదికి ఫిర్యాదు చేశారు, తరువాత సహాయక ప్రభుత్వ న్యాయవాది జిల్లా ప్రభుత్వ న్యాయవాదికి ఫిర్యాదు చేశారు, ఆయన జిల్లా న్యాయమూర్తికి తెలిపారు. ఫిర్యాదు ఆధారంగా జిల్లా న్యాయమూర్తి ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు చేశారనే వాస్తవం నిర్ధారించబడింది మరియు వివాదాస్పదం కాదు. హైకోర్టు జిల్లా న్యాయమూర్తిపై చేసిన ప్రతికూల వ్యాఖ్యలను న్యాయవాదుల నుండి మరియు ఫిర్యాదు నుండి సేకరించిన ప్రకటనల ఆధారంగా నిరూపించాలని జిల్లా న్యాయమూర్తిని ఆదేశించిందని నిజం. ఆ సమయంలో, ఆయన ఇప్పటికే బదిలీ అయ్యాడు కాబట్టి, ఆ స్టేషన్‌లో పనిచేయలేదు. ఇది గమనించాల్సిన ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే, క్రాస్-ఎగ్జామినేషన్‌లో శ్రీ గీతే, నాసిక్ జిల్లా ప్రభుత్వ ప్లీడర్‌కు నిందితుడిపై ఎటువంటి వైరము లేదని ఒప్పుకున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో, గీతే జిల్లా న్యాయమూర్తికి లంచం డిమాండ్ చేస్తున్నారని కొందరు పార్టీల నుండి సమాచారం అందిందని లేఖ రాసిన సమయంలోనే, ఆ వ్యక్తి లంచగొండితనానికి పాల్పడే ప్రవృత్తి ఉందని భావించేందుకు జిల్లా న్యాయమూర్తికి కొంత ఆధారం ఉంది; నిందితుడి ప్రవర్తనను తీవ్రంగా ఖండించాలి. ఈ పరిస్థితుల్లో, ప్రతివాది యొక్క నడవడికపై విమర్శనాత్మక వ్యాఖ్యలు చేయడం అవసరమని ఆయన నిర్ణయించుకున్నట్లు కనిపిస్తోంది. కానీ విచారణ జరిపినప్పుడు, పై వ్యక్తుల వాంగ్మూలాలను నమోదు చేశారు; ప్రతివాదికి అందించారు; మరియు విధిగా సూక్ష్మ పరిశీలన చేశారు, అప్పుడు ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది: వారి సాక్ష్యాలు స్వీకరించదగినవా కాదా? ప్రతివాది స్వయంగా గీతే కు తనపై ఎలాంటి దురభిమానం లేదని అంగీకరించాడనే వాస్తవం దృష్ట్యా మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి ఆ ప్రకటన ఆధారంగా వ్యవహరించినందున, జిల్లా న్యాయమూర్తి ప్రతివాదిపై పక్షపాతం చూపించారని మరియు ఆయన ముగ్గురు న్యాయవాదులు మరియు ఫిర్యాదుదారుల అసత్య సాక్ష్యాలను తయారు చేశారనే వాదనను

అంగీకరించడం కష్టం. ఆ ఆధారాలు శిక్షణాధికార సంస్థ, అనగా హైకోర్టు ముందు ఉన్నప్పుడు, అది నిరూపణకు ఆధారాలు లేని కేసు అని చెప్పలేము; అలాగే ఐదుగురు న్యాయమూర్తుల కమిటీ మరియు ఆ తర్వాత ప్రభుత్వం వంటి ఎటువంటి సహేతుకమైన వ్యక్తి ఆ ఆరోపణ నిరూపించబడింది అయిందనే నిష్కర్షానికి రావడం కూడా సాధ్యం కాదు. కాబట్టి, హైకోర్టు పునర్పరిశీలనలో సాక్ష్యాల ఆధారంగా ప్రధానంగా ఆరోపణలు నిందితుడిపై నిరూపించబడ్డాయని, మరియు సర్వీసు నుండి తొలగించే శిక్షా చర్య ఎందుకు తీసుకోకూడదో వివరించే అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, తీర్పుకు వచ్చిన ముగింపు న్యాయోచితమే.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో, ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది: హైకోర్టు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని రికార్డులోని ఆధారాలు సమర్థిస్తున్నాయా లేదా అసలు ఆధారాలే లేకుండా తీసుకున్నారా అనేది ప్రశ్న. పై వివరణ ఆధారంగా హైకోర్టు తీర్పుకు ఎలాంటి ఆధారాలూ లేవని నిర్ణయించడం కష్టం. ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న నిందితుడు దుర్నీతికి పాల్పడ్డాడని నిరూపించబడింది అనేది అవసరమైన తీర్మానం. అప్పటి ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఈ పరిస్థితుల్లో విధించాల్సిన శిక్ష యొక్క స్వరూపం ఏమిటి? ప్రతివాది న్యాయమూర్తి అయినందు వల్ల మరియు న్యాయవ్యవస్థలో శ్రుత విధేయత నిర్వహించడం అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగి ఉండటం వల్ల, తీర్పు యొక్క ఆమోదం న్యాయమూర్తి యొక్క నడవడిక, నిజాయితీ, నిజాయితీ మరియు పదవి యొక్క గౌరవం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది, న్యాయవాది ప్రజల యొక్క నమ్మకం న్యాయమూర్తి యొక్క నిజాయితీ మరియు పాత్ర లోపం వల్ల దెబ్బతింటుంది. కాబట్టి, ఉద్యోగం నుండి తొలగించడం అనే శిక్ష విధించడం ఖచ్చితంగా సమర్థనీయమని మేము భావిస్తున్నాము. దానిలో జోక్యం అవసరం లేదు.

అందువల్ల, తదనుగుణంగా అప్పీలు అనుమతించబడింది. హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పును కొట్టివేస్తూ మరియు ప్రతివాదిని సర్వీసు నుండి తొలగించాలని ఆదేశించిన హైకోర్టు తీర్పు సమర్థించబడింది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీలు అనుమతించబడింది.